

QUÈ CAL SABER?

L'ESCRITURA DE LES EXPRESSIONS FÍSQUES I QUÍMIQUES¹

Continuem amb l'escriptura de les expressions científiques; ara parlarem de les **expressions físiques** i les **expressions químiques**, més utilitzades en els escrits biomèdics que les expressions matemàtiques pròpiament dites.^{2,3}

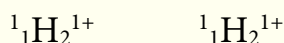
Les **magnituds** (' propietats físiques que es poden mesurar') s'escriuen en **lletra cursiva**. Així doncs, tenim «*l*» ('longitud'), «*m*» ('massa'), «*T*» ('temperatura termodinàmica'). Si la **magnitud** porta una lletra com a **subíndex**, aquest **subíndex** va en **cursiva** si es tracta també d'una **magnitud** (per exemple, *C_p*, 'capacitat calorífica a pressió constant'), però va en **lletra rodona** si no és cap **magnitud** (com en el cas de *c_v*, 'calor específica') o bé si és un nombre (com en el cas de *c₀*, 'velocitat de la llum en el buit'). Si porta cap **superíndex**, s'hi aplica la mateixa regla.

Les **unitats**, contràriament a les **magnituds**, s'han d'escriure en **rodona** (i sense punt final). D'altra banda, tingueu present que el **símbol** que fem servir per a indicar els **graus** —tant si són d'angle pla com si són de temperatura— no és el mateix que la **o volada** que s'usa en espanyol per a abreujar els nombres ordinals masculins (que, sovint, va subratllada innecessàriament). Per tant, hem d'escriure «36 °C», i no *«36 °C».

Pel que fa a la química, escrivim amb **lletra rodona** els **símbols dels elements químics**, els quals, a més, porten sempre la inicial en majúscula, com en «He» ('heli') i en «O» ('oxigen').

En les **equacions químiques**, els **símbols matemàtics** i els de les **molècules** han d'anar separats amb espais —idealment, **espais fins**—, com en «NH₄⁺ = NH₃ + H⁺». Els **àtoms** que unim amb **enllaços simples** dins una mateixa **molècula** no han d'anar separats amb espais; per exemple: «CH₃CH₂OH». ⁴ De la mateixa manera, es deixa un espai entre la **quantitat** i el **símbol de la unitat** i entre els **símbols d'unitat** que apareixen seguits perquè s'estan multiplicant; per exemple: «12 m s⁻¹» (fixeu-vos en la llargària del signe **menys** de l'exponent).

Pel que fa als **subíndexs** i **superíndexs** que sovint porten els **símbols dels elements químics**, a l'esquerra s'utilitzen per a indicar el **nombre màssic** o **nombre de massa** (**superíndex**) i el **nombre atòmic** (**subíndex**), mentre que a la dreta indiquen el **nombre de càrrega**, **nombre d'oxidació** o **símbol d'excitació** (**superíndex**) i el **nombre d'àtoms per entitat** (**subíndex**). Si no podeu compondre els **índexs** un a sota de l'altre, cal escriure els **subíndexs** més a prop del **símbol de l'element químic**, tal com podeu veure en els exemples següents:

1. Podeu trobar més informació sobre aquest tema a INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. SERVEI DE CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA I SERVEI EDITORIAL, «La simbologia i la formulació en els textos científics», a *Critèria* (en línia), Barcelona, IEC, 2014 (actual. 2021), § 3.2.1.

2. Per a informació sobre l'escriptura de les expressions matemàtiques, vegeu el núm. 158 de QUÈ CAL SABER?

3. Trobareu informació detallada sobre les unitats del sistema internacional en els números 73-75 de QUÈ CAL SABER? i sobre els **símbols dels elements químics** en els números 82, 141 i 143 de QUÈ CAL SABER?

4. Repasseu el núm. 156 de QUÈ CAL SABER? per a més informació sobre les llargàries dels diferents guions que cal usar.